

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETÉSI ARAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—

Egyes szám — — 3.—

1927 június 15 Szerda

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 131 szám

5687 Szíván 15

Világnézetek harca

Irta Marton Ernő

Az utóbbi évek román politikájának talán legnagyobb betegsége az volt, hogy teljességgel hiányzott belőle az elvi tartalom, nem eszmék indultak egymás ellen küzdelemben, nem tudományos átgondolt és meggyőződésből fakadó világnézetek harcoltak egymással, hanem pillanatnyi hatalmi érdekek viték guerrilla harcaikat a kormányzás husos fazakaiért. És valljuk be: ez a harc is meglehetősen egyoldalú volt. A politikai aréna hasonlított naprendszerünkhöz, amelyben a napot a liberális párt jelképezte és a többi pártok voltak a bolygók, amelyek e nap körül keringtek, néha szeliden sóvárogva, néha dühös türelmetlenséggel, de mindig meghatározott és tisztos, mondhatnánk elérhetetlen távolságban. Eszmék harcáról itt még szó sem lehetett, mert minden energiát abszorbeált a kíméletlen harc a hatalomért, vagy annak csak kis morzsáért. Csak természetes hogy ezek a viszonyok kitermelték magukból a „fripturizmus” speciális hazai fogalmát, ami legjobb bizonyossága annak, mennyire nem az elvi program determinálta nálunk a politikai hovatartozás kérdését.

Am ez a rendszer semmi jóra nem vezetett és olyan szomorúan komikus eseményeket robbantott ki, mint amilyenek ama emlékeztető szombat éjszakán zajlottak le az egyes minisztériumokban, amikor a kormánybukás híre kétségelenné vált. Az állam pénzeivel (amely végeredményben az adófizetők véres verejtékkel megszerzett és beszolgáltatott pénze) való ilyen lelkiismeretlen sáfarkodás, szinte példátlanul áll az európai államok történetében. Nem hisszük, hogy megfelelne a valóságnak azok a fantasztikus számok, amelyek a szombat éjjeli lázas pénzosztogatásról a sajtóba kerültek, de hogy nagyszabású pénzosztogatás történt, az ma már kétségtelen. Ide vezet az a politikai rendszer, amely az államvezetés munkájából szinte teljesen kikapcsolja az elvi szempontokat és az egész állami gépezetet a mindenható kormány szolgálatába állítja.

Az elmúlt évek alatt nálunk valóban joggal megismételhettem minden miniszter s az ő példájukon minden magasabb állami tisztviselő a híres kiszólást: „Az állam én vagyok”, mert nemcsak a látszat, de a tények is azt mutatják, hogy nem a kormány és miniszterei vannak az államért, hanem az állam van a miniszterekért. Az a sok baj és rendellenesség, amely közgazdasági és szociális életünkben olyan kirívóan nyilatkozik meg nap-nap után, kizárólag ebben az önző és régi idejérműlt kormányzati rendszerben leli logikus magyarázatát. Ez a rendszer, ha tovább folytatják, előbb-utóbb a teljes morális és anyagi csőd felé sodorja az országot.

Vissza az eszmékhez! Vissza az elvek önzetlen harcához! Vissza a demokrácia purifikáló szelleméhez! Ez kell legyen a jelszava mindenkinek, aki azt akarja, hogy ebben az országban a tisztesség és a rend uralkodjon. Meg kell tisztítani a politikai küzdőteret az egyéni és párt-hatalmi érdekek önző harcától, a koncrághes mitlánterek kellemetlen seregétől, hogy helyet adjanak az eszmék és világnézetek harcának.

A román belpolitika utolsó esztendői nem jogosítanak fel bennünket a túlzott optimizmusra. Nem rajzolunk magunk elé delibábokat, hogy az általunk óhajtott purifikáció már ma, vagy holnap megtörténik. Tudjuk azt, hogy az ilyesmi csak lassú és fokozatos fejlődés útján érhető el. De azt igenis akarjuk, hogy haladéktalanul kezdetét vegye a folyamat, mely ezt a

célt komolyan maga elé tüzi. És hogy ez a folyamat megindul-e, azt a most folyó választási küzdelem fogja eldönteni. Maniu Gyula jelentette ki ma a Zsidó Választási Blokk delegációja előtt, hogy a küszöbön álló választás jelentős történelmi momentum Románia életében, mert két világnézet mérkőzik meg egymással. Az egyiket, a reakciót, az elnyomást, a türelmetlenséget a liberális párt képviseli, a másikat a nyugati értelemben vett haladást, a társadalmi igazságosságot a nemzeti parasztpárt. Az impériumváltozás óta ez az első alkalom, amikor ilyen pregnánsan jut kifejezésre a pártok elvi állásfoglalása, az első alkalom, amikor a választópolgár valóban lelkiismeretének legbensőbb szavát kell, hogy megszólaltassa a szavazóurnák előtt. A mérleg serpenyője veszedelmesen inog és minden szavazaton egyformán mulik, vajjon melyik világnézet találatik július 7-én könyűnek és elvetendőnek.

A legfelsőbb alkotmányos tényező óhaja, hogy a mostani választások szabadon és minden terrortól mentesen mutassák meg az állampolgárok millióinak igazi akaratát. Nem hisszük, hogy akadna párt, vagy hatalmi tényező, amely szembezállana ezzel a legfelsőbb akarat-

tal. Am ha nem volna előttünk a királyi biztatás, ha küzdelmek és áldozatok árán is kellesse hitet tennünk meggyőződésünk mellett, akkor is kötelessége (és ma százszorosan mint máskor) minden polgárnak, hogy a világnézeteknek e döntő harcában, amely Maniu kijelentése szerint évek, sőt évtizedekre fogja megpecsételni ennek az országnak sorsát, lelkiismeretének és meggyőződésének tiszta szavát hallassa.

Az erdélyi zsidóság már állást foglalt ebben a küzdelemben. A két szembenálló világnézet közül azt választotta, amelynek zászlójjára a demokrácia, a társadalmi igazságosság, a közeleti tisztesség és a haladás van felírva. A zsidóság azt reméli, hogy e zászló diadalra segítségével megváltozik ebben az országban az az atmoszféra, amely bő televénye volt a nemzeti és vallási gyűlölködés és a szociális elnyomás miazmáinak.

A zsidóság reméli, hogy az a párt, amelynek hűséges fegyvertársul szegődött, becsülettel állani fogja többször megismételt és Gyulafehérváron történelmi dokumentumba foglalt ígéreteit és uralomrajutása esetén egy jobb korszak felvirradását fogja elősegíteni e nagyra hivatott ország horizontja fölött. Az a meleg és biztató remény vezet majd bennünket a választási urnák elé, ahol hitet fogunk tenni a szebb és emberibb világnézet mellett.

A hadügyminiszter a választások szabadságának biztosítására adott utasítást a hadtestparancsnokságoknak

Ma délelőtt az összes hadtestparancsnokok a hadügyminiszter előtt megjelentek és átvetették a miniszter utasításait. A hadügyminiszter ez alkalommal az egyes hadtestek külön szükségleteiről is informáltatta magát, majd megadta az instrukciókat a választásokra vonatkozólag is, kérve a hadsereget, biztosítsa a választások teljes szabadságát. A rendet a csendőrség fogja őrizni. Teljes sajtószabadságot biztosítanak még az ostromállapot alatt levő vidékeken is és a cenzurát is eltörlik.

Maniu szerencsés jelnek tekinti a Zsidó Választási Blokkal való kollaborációt

(Cluj-Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Választási Blokk tegnapi határozata, amellyel egyhangúan a nemzeti parasztpárttal való kollaborációt mondta ki, őszinte megnyugvást és meglepődést keltett nemcsak az ország zsidó lakosságában, de az erdélyi románság széles rétegeiben is. A Zsidó Választási Blokk több helyi tagozata, amelyek nem vehettek részt a tegnapi nagygyűlésen, táviratilag jelentették be együttérzésüket a határozattal és fejezték ki szerencsekívánataikat a Blokk vezetőségének.

Maniu átveszi a határozatot

A Zsidó Választási Blokk delegációja ma déli 12 órakor felkereste Fűrő-uccai lakásán Maniu Gyulát, a nemzeti parasztpárt elnökét és átnyújtotta neki a Blokk tegnapi határozatát. A delegáció tagjai voltak: Dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar, dr. Kertész Jenő és dr. Marton Ernő (Kolozsvár), dr. Bárdos Imre (Nagyvárad), dr. Halberg Gyula (Beszterce) és dr. Nobel Sándor (Temesvár).

A delegáció nevében dr. Fischer József közölte Maniuval a Zsidó Választási Blokk határozatát, ismertette a gyűlés lefolyását és vázolta azt a meleg együttérzést és lelkesedést, amely a gyűlés résztvevői részéről Maniu Gyula és pártja iránt megnyilatkozott. Tolmácsolta a zsidóság szerencsekívánatait Maniunak és azt a hő óhaját, hogy a most folyó sorsdöntő küzdelemben a nemzeti parasztpárt, mint az ország

egyetlen igazi demokratikus pártja az őt jogosan megillető győzelemmel kerüljön ki.

Szerencsés jelnek tartom

Maniu Gyula látható megindultsággal válaszolt dr. Fischer József szavaira és őszinte hálájának adott kifejezést a zsidóság elhatározásáért.

— Különösen nagyra értékelem az Önök határozatát, — mondotta Maniu Gyula, — nemcsak azért, mert e csatlakozás által pártunk választási esélyei lényegesen megjavulnak, nem csupán a materiális segítségért, amelyet Önök szavazótömegeikkel nekünk nyújtanak, de értékesnek tartom az Önök támogatását főként azért, mert ezzel Erdély lakosságának egy olyan rétege csatlakozott hozzánk, amelynek kulturális értékét és józan ítélőképességét fölöttébb nagyrabecsülöm és valóságos szerencsés jelnek tartom az előttünk álló nagy küzdelemben. Ez a határozat igazi megnyilatkozása volt az erdélyi közszellemnek és örvendetes megerősödését jelenti az erdélyi népem testvéri együttérzésének.

Két világnézet harca

Maniu Gyula ezután behatóan vázolta a delegáció előtt az aktuális politikai helyzetet. Kifejezést adott ama biztos meggyőződésének, hogy a választások lefolyása szabad és terrormentes lesz, annál is inkább, mert ez Ófelsége határozott kívánsága.

— Ez a választás — mondotta — törté-

készülék
pengék

tatlanok

riei 2. szám

mellett

EK

-u. 14.

t árak. — Elő-
fizetési feltételek

nyult s kitűnően

uri panzió

okkal, ezidén már

megnyílik.

külön étterem.

szolgálat, előjegy-

biné, Diciosan-

eg, kiválóbb

ess gloss-

retura,

politar,

minden cipész-

szükséges vegyi

rmékek a

RCUR

tmények.

Gyártja:

és Sámson

Regina Maria 9

-9. — Kapható

jobb börtületben

könyv

szinda-

ányok,

rész-

ozatában:

artoznak:

manachja (1927)

ben, tanulmányok

sitor, regény

ráltsága, regény

lélek a szocializ-

a, regény

éves férfi, regény

a metafizikája

rama

— Egyiptom ut-

a — portókölt-

Megrendelhető

könyvosztályában

(10.) Kolozsvári

vatalában vehetik

telefon-rendelésre

nelmi tordulópontot jelent Románia életében. Két világnézet veszi fel a harcot egymás ellen: az oligarchikus, túlzóan sovínista és kizsákmányoló világnézet, amelyet a liberális párt képvisel és a demokratikus, egyenlő jogokat és társadalmi igazságot hirdető világnézet, amelyet a nemzeti parasztpárt testesít meg. Amelyik párt ezen a választáson győzni fog és amelyik világnézet most felülkerekedik, az fogja rányomni bélyegét Románia következő éveinek, talán évtizedeinek történelmére. Ezért szükséges, hogy tiszta, világos öntudattal, szenvedélyektől mentesen, de annál elhatározottabban nyilvánítsa az ország lakossága meggyőződését a július 7-ikén megkezdődő választásokon.

Maniu Gyula végül ismertette a nemzeti

A szociáldemokraták külön listával választanak

A szociáldemokraták, mint ismeretes, többirányú tárgyalásokat folytattak a napokban és egyes verziók szerint a pártban erős készség mutatkozott a nemzeti parasztpárttal kötendő kollaborációnak, vagy egy kisebbségi blokkban való tömörülésnek. Ezek a kombinációk —

parasztpártnak a jelenlegi kormányhoz való viszonyát és kijelentette, hogy ebben a viszonyban emberi számítás szerint a választások utánig semmiféle változás nem fog következni.

Ezután a delegáció tagjai ismertették Maniuval, hogy a konkrét jelölések és a választási propaganda ügyében a nemzeti párt és a Zsidó Választási Blokk vezetősége a választások tartama alatt állandó kontaktust fog fenntartani egymással.

A Zsidó Választási Blokk delegációjának Maniu Gyulával folytatott megbeszélése közel másfél órát tartott s a megbeszélést mindvégig a legszívélyesebb fegyverbarátság szelleme hatotta át.

amint egy bukaresti távirat jelenti — koraiak voltak, mert a szociáldemokrata párt mai ülésén elhatározta, hogy egyedül megy a választási küzdelembe. A munkásblokk által javasolt választási kartell a párt nem fogadta el.

A magyar párt szerint nincsen talaja a liberális orientációnak

A politikai fronton a magyar lapok teljes kaotikus képet mutatnak. A különböző pártárnyalati csoportok és városok egymással merőben ellentétes propagandát fejtenek ki a lapjaik útján. Míg egyesek az önálló listának a hívei, mások a kisebbségi blokkban akarják a magyar erőket koncentrálni, megint mások a liberális orientációnak a szükségét hangoztatják.

Munkatársunk ma felkereste Várady Aurél dr.-t, a magyar párt alelnökét, aki a pártvezetőség álláspontjáról a következőket mondotta:

— A magyar párt vezetősége semmiképp nem akar az események elébe vágni és megvárja a központi nagybizottság holnapi határozatát, amikor a vidéki delegátusok is kifejtethetik véleményüket. Az eddigi vidéki jelentések szerint nem hisszük, hogy talaja volna a liberális orientációnak. Alá-

ban három pártban foglalható össze a realizálható politikai lehetőség:

1. kisebbségi blokk, ennek vannak leginkább hívei a magyar pártban,

2. önálló magyar lista, melyet a Királyhágón túli magyarság kíván, nyilván az ottani svábság magatartása miatt,

3. liberális orientáció, melyet a reformcsoport hangoztat, például a marosvásárhelyi csoport, de mint fentebb is említettük, ennek az orientációnak nincsen komoly talaja és itt főleg egyéni, vagy helyi érdekek dominálása látszik.

— A holnapi döntéstől függ tehát — fejezte be Várady dr. — hogy a magyar párt milyen utra fog térni, hogy politikai érdekeit a választási kampányban érvényre juttassa.

A nemzeti parasztpárt manifesztuma az országhoz

Jelentettük tegnapi számunkban, hogy a nemzeti parasztpárt a választások küszöbén manifesztummal fordult az ország lakosságához, amelyben a legnagyobb román demokrata párt lefekteti azokat az irányelveket, amelyek kormányra kerülése esetén intézkedéseit irányítani fogják. A manifesztum szóról-szóra a következőképpen hangzik:

Polgárok!

A nemzeti parasztpárt, amely a román nép szenvedéseiből és vívódásaiból teremődött meg, eredetéhez hűen egy pillanatra sem szünt meg a nemzet fejlődése és a közjó szolgálatába állított politikai programja megvalósításáért küzdeni.

A közvélemény egyre erőteljesebb csatlakozása a nemzeti parasztpárt programjához és tevékenységéhez, politikai ellenségeink által emelt minden mesterséges akadályon keresztül is ellenállhatatlan népi mozgalommá nőtte ki magát, amely nem tűri tovább, hogy a nemzeti parasztpártot kényszerű eszközökkel távol-tartsák az államélet irányításától.

Uj idők szellemét!

Elavult kormányzási formák erőszakos fenntartása, valamint az új idők szelleméhez nem alkalmazkodó politikai koncepciók anarchiát és széthullást teremtettek a közigazgatásban s szinte türethetetlen nyomorúságot a gazdasági életben.

A nemzeti parasztpárt ezen abnormális állapot megszüntetésének és államéletünk normális fejlődésének esszenciális feltételeként már hét év óta kéri a választások szabadságát egy ideiglenes vagy semleges kormány alakítása útján, amelynek az legyen a hivatása, hogy a választókat megvédje az erőszaktól és kijátszástól.

Polgárok!

Ma Őfelsége, a király szava az összes polgárokat egy nagy nemzeti mű megteremtésére

Párisból

**fürdő-
ruhák**

érkeztek

SIPOS

harisnyazületébe, Cluj, Reg. Ferd. 8.

Vigyázzon a címre

választójog útján és proporcionalis képviselőlet alapján, amely arra van hivatva, hogy megteremtse az igaz nemzetképviselőletet.

Szigoru törvényességét

A szigoru törvényesség rendszerét inaurálva, biztosítjuk a közszabadságokat, a hivatalos hatalommal törvényes eszközök útján való visszaélések megszüntetését és megbüntetését és biztosítjuk mindenkinek a polgárjogok tisztelétét.

Közigazgatási decentralizáció

Független és részre nem hajló igazságszolgáltatást akarunk, menten azoktól a megalázásoktól, amelyekbe a politikai szenvedélyek lealacsonyították.

A közigazgatás decentralizását kívánjuk és a helyi érdekek megvédését a községek, megyék és országrészek közigazgatási autonómiájának biztosításával, a polgárok kezébe tesszük le. Békés együttélést biztosítunk a román állam keretein belül az ország összes polgárainak etnikai származására, vagy felekezetre való tekintet nélkül, biztosítva mindannyiuknak nemzeti kulturájuk fejlődését és kollektív érdekeik megvédését.

Gazdasági életünk természetes feltételeinek megfelelően segítjük és támogatjuk az összes termelő és munkásosztályokat.

Nemzetgazdaságunkat különösen a falusi gazdaságok megerősítésére alapozzuk, a parasztgazdaság fejlődését, szövetkezetek és hitel útján biztosítjuk s olyan gazdasági s pénzügyi politikát inaurálunk, amely alkalmas lesz arra, hogy a nemzeti termelést a maximumig fejlessze.

A valuta stabilizálása

Keresztülvisszük pénznemünk gyors stabilizálását, olcsó hitelt szervezünk meg, kiküszöböljük a rabló kamatpolitikát és a valutahullámzásokat, amelyek megfojtják a termelőosztályokat.

Az államterhek egyenlő megosztását kívánjuk az ország polgárai között, a közvagyon kímélését, a munkavédő törvényhozás fejlődését, hogy megadjuk a munkásságnak a kiaknázással és jogtalansággal szemben a törvényes védekezés lehetőségét. Mindenki munkájának megfizetését kívánjuk, különösen azokat, kik az állam szolgálatában állnak. Olyan nyugdíjakat akarunk nyújtani, amelyek emberséges életet biztosítanak a rokkantaknak, a hadiözvegyeknek és hadiárvaiknak.

Nemzeti egységünk kialakítását rendszeres nemzeti szellemi neveléssel és a polgári élet központjainak fejlesztésével biztosítjuk az egész

Mozgószínházak műsora szerdán, június 15-én:

SELECT-MOZGÓ

Csak 2 napig

Csak 2 napig

Kelet varázsa

(A 3 kakuk-óra). Főszerepben Lilian la Dawis, a Quo vadis főszereplője

URANIA-MOZGÓ

A három istentelen

Kalan lortsláger, főszerepben

Lan Chaney

a világhírű művész

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia” kenyér

ország területén szüntetésével részeknek jogait. Ezek a mi valóráváltása és szavazatát, ezek tösságu választá

Az i

Polgárok!

A jelenlegi leték egybegyül azok következő szabad hangja k

Olyan állam határozza meg lamenti erővis kormány kialak magának a ha szemben, akik

A pénzüg gálják felül a A lapok szer okmányait, vi az ellene foly

A volt A egyrésze párté feltétlenül részt Averescu ellenz szervezet Goga

A libe

A bukaresti kát vetik előre.

A „Cuvantu központjában me vezetékben pedi közlegő választás választások ese egy olyan többs (lásd 1922—16 telménének ismer szabadválasztásol pen nem keltett és a vidéki szeg gon fordulnak z bet „tisztázását” buktatása és B. Attól tartanak, urnák kellemetk liberális párt sz denképen el sze

A „Cuvantu nem is idegenke bey herceg biza kormányváltozá el van határozv kat, még akkor formát is öltene

Fejtele

A választás etlenebbek, a j kánusok, akik ratlan bukás, a izgalmaiból. M tábornok és a hogy a néppár lasztásokon, ell reség eshetőség vető költségvet kézenfekvőnek része — Mihai az élén — a vidéki szerveze helyzettel szem különösen a ne

A párt kol Kolozsvárra jö érkezik és azu vesze a válas

A „Lupta párt kebelében fogásnak, am

Olo

ország területén és a kivételes rezsimiek megszüntetésével megadjuk az egyesült ország-részeknek jogait és szabadságukat.

Ezek a mi főbb céljaink, ezeknek gyors valóra váltása érdekében kérjük a polgárok szavazatát, ezekben az országunkra döntő fontosságú választásokban.

Az igazságosság és szabadság órája

Polgárok!

A jelenlegi kormány a törvényhozó testületek egybegyűltének napján lemond s utána azok következnek a kormányon, akiket az ország szabad hangja kívánni fog.

Olyan államban, amelyben a nemzeti akarat határozza meg a parlament összetételét, a parlamenti erőviszonyok pedig determinálják a kormány kialakulását, senki sem vindikálhatja magának a hatalmat a választók akaratával szemben, akik teljes felelősséggel tartoznak az

Goga vizsgálatot kér maga ellen

A pénzügyminiszter megbizta Padureanu és Dumitrescu inspektorokat, hogy vizsgálják felül a Goga által a miniszterségének utolsó napján kiutalt 13 millió ügyét. A lapok szerint Goga megjelent a miniszterelnöknél, bemutatta a kiutalás igazoló okmányait, vizsgálatot kért és kérte a miniszterelnököt, hogy ezek után vessen véget az ellene folyó igaztalan kampánynak.

Goga és Lupas, mint akadály

A volt Averescu-kormány minisztereinek egyrésze párttervezetlet összehívását kéri, mert feltétlenül részt akarnak venni a választásokon, Averescu ellenzése dacára. Számos vidéki párt-szervezet Goga és Lupas személyében látja az

A liberálisok idegesek

A bukaresti lapok újra a kormánykrízis árnyékát vetik előre.

A „Cuvantul“ jelentése szerint a liberális párt központjában meglehetősen idegességgel, a vidéki szervezetekben pedig jókora aggodalommal tekintenek a közelgő választások elé. Félnek attól, hogy szabadválasztások esetén a liberális párt nem érhet el egy olyan többséget, amely a nyugodt kormányzást (lásd 1922—16) biztosíthatna. Az abszolút dicsőtelmének ismert Stirbey herceg kijelentései, aki a szabadválasztások garantálását ígéri, hasonlóképpen nem keltettek nagy örömet a liberális táborban és a vidéki szervezetek egyre türelmesebb hangon fordulnak a párt központi vezetéséhez, a helyzet „tisztázását“ kéri, a Stirbey-kormány megbuktatása és Bratianu Jonel uralomrajövetele által. Attól tartanak, hogy szabadválasztások esetén az urnák kellemetlen meglepetéseket tartogatnának a liberális párt számára, amelynek eshetőségét mindenképpen el szeretnék kerülni.

A „Cuvantul“ tudni véli, hogy Bratianu Jonel nem is idegenkedik ezektől a szuggeszcióktól, a Stirbey herceg bizalmas köréből származó hírek szerint kormányváltásról szó sem lehet és Stirbey herceg el van határozva arra, hogy levezeti a választásokat, még akkor is, ha liberális szuggeszciók konkrét formát is öltenének.

Fejtelenség a „népszerűtlen néppártban“

A választási küzdelmekkel szemben a legkésztelenebbek, a jelek szerint, kétségtelenül az avarok, akik még mindig nem ocsudtak fel a váratlan bukás, a derült égből lecsapó „téglá“ első izgalmaiból. Mint azt már jelentettük, Averescu tábornok és a párt egy jelentős része amellet van, hogy a néppárt egyáltalán részt se vegyen a választásokon, elkerülve ezáltal egy megsemmisítő vereség eshetőségét, amely — a kormánybukást követő költségvetési machinációk révén — nagyon is kézenfekvőnek látszik. Ezzel szemben a párt másik része — Mihail Manoilescuval és P. Negulescuval az élén — a választási harc felvételéért küzd. A vidéki szervezetek teljesen tanácstalanul állanak a helyzettel szemben és legtöbbször más pártokba — különösen a nemzeti parasztpártba — orientálódnak.

A párt kolozs megyei tagozata Goga Octavian Kolozsvárra jövetelét várja, aki a napokban ideérkezik és azután fog dönteni afelől, hogy részt vesz-e a választásokon.

Megfordult a kocka

A „Lupta“ jelentése szerint egyébként a néppárt kebelében erős irányzata volt annak a fel-fogásnak, amely a nemzeti parasztpárttal való

ország sorsáért, amelyet szavazatukkal teremtenek.

Ma, midőn a trón magasságából fogadták meg ünnepélyesen a választások szabadságát, senki sem fordulhat brutális erőszakkal a szabad polgári öntudat ellen, hogy pártjának privilégiumokat biztosíthasson.

Hisszük, hogy ütött az igazságosság és a szabadság órája s a nemzeti parasztpárt meg-békélt lelkiismerettel várja a nemzet verdiktjét.

Polgárok!

Szavazatok mindannyian a nemzeti parasztpárt jelére, a körre!

Eljen a nemzeti parasztpárt!

Jon Mihalache
Alexandru Vaida-Voivod
Grigore Junian
Paul Brătăsanu
alelnökök.

Maniu Gyula
elnök.

Virgil Madgearu
főtítkár.

akadályt a nemzeti párttal való megegyezéssel szemben.

Az Averescu-párt vezetősége mai ülésén még nem döntött, résztvesz-e a párt a választásokon, vagy sem. Hatalmas pártja van annak, hogy a néppárt vegyen részt, Averescu azonban ellenzi, mert ezzel demonstrálni akar menesztése ellen.

és „Jonelt“ reklamálják

kollaboráció szükségességét hirdette. A párt vezetőbizottságának határozata alapján egy háromtagu, Negulescu, Dori Popovici és Rascanu tábornok volt miniszterekből álló delegáció még vasárnap érintkezést keresett Maniu Gyulával, a nemzeti parasztpárt elnökével, aki azonban — a lap jelentése szerint — nem volt hajlandó a néppárti kül-

Newyork örömtől részegen, karneváli ünnepséggel fogadta a hazatérő Lindberget

A tömegeket tüzoltó-fecskendőkkel tartották vissza. Ötvenen megsebesültek. De Pinedo Spanyolországba érkezett. Chamberlain vissza akarja kísérelni repülőgépén Byrd pilótát Amerikába

Newyork, június 14. A washingtoni hivatalos fogadtatások után tegnap Lindberg Newyorkba repült, ahol még a washingtoninál is hatalmasabb fogadtatásban részesült. Hétfőn egész Newyorkban munkaszünetet rendeltek el, ami alkalmat adott arra, hogy óriási tömegek lepjék el az utcákat. Valóságos karneváli hangulat uralkodott mindenütt, minden százalépsnyire zenekarok helyezkedtek el, amelyek vidám melódiákat játszottak.

Azon az utvonalon, ahol Lindberg elvonult, az ablakokat hallatlan összegekkért adták bérbe.

Egyes különösen jöfökvésű ablakért 25, sőt 50 ezer dollárt fizettek ki a multimilliomosok.

A tömegeket rendőrök és tüzoltók óriási vízfecskendőkkel tartották vissza. A nagy tumultusban ötvenen megsebesültek. A fogadási szertartáson elhangzott beszédek perccenként rádióon közölték a tömegekkel.

Lindberg a beszédekre való válaszában kijelentette,

hogy körülbelül öt-tíz év telik bele, míg a rendszeres légi forgalom Európa és Amerika között megindul.

Az új géptípusnak többmotorosnak kell lennie és az Océanon mesterséges szigeteket kell építeni és minden száz mértföldre órhajókat kell felállítani.

Lindberg megérkezésekor valamennyi gyár és az összes horgonyzó hajók szirénái bugtak.

Körülbelül egymillió idegen csődült Newyorkba Lindberg fogadására

dötséget fogadni. A delegáció ekkor Virgil Madgearuhoz, a párt főtítkárához fordult, aki azonban odanyilatkozott, hogy a nemzeti parasztpárt nem mehet együtt a választásokon a tegnapi erőszakosságok és törvénytelenések értelmi szerzőivel.

Ma már egyáltalán nem titok, hogy a néppárton belül Goga Octavian, a „vaskéz“ belügyminisztert okolják a párt bukásáért. Averescu tábornok a párt vasárnapi ülésén maga is szükségét érezte annak, hogy a kérdésben felvilágosításokkal szolgáljon és elmondta hívei előtt, hogyan jutott Goga Octavian a belügyminiszteri székbe.

Hogyan lett Goga belügyminiszter

— Midőn kormányra kerültünk — mondotta Averescu — elhatároztam, hogy a belügyminiszteri tárcát magamnak fogom megtartani. Bratianu Jonel és Alexandru Constantinescu többszöri intervenciója és ragaszkodása nyomán azonban kénytelen voltam a tárca vezetését Gogára bízni. Nehány héttel a bukás előtt azonban Bratianu Jonel arra kért, hogy cseréljem ki Gogát, mert már nem bízik benne. Erre azt feleltem neki:

— Goga az ön embere, nem az enyém...

Goga egy szót sem szólt mindehhez.

Bomlik a cuzista tábor

Az elmúlt választások sikerével szemben teljesen valószínűnek látszik, hogy a kétrészre bomlott antiszemita liga teljesen cantité negligéable lesz a most következő választásokon. Cuza professor és hívei a néppárt felé orientálódtak — az elmúlt kormány-rezsim alatt élvezett támogatás alapján, de visszautasításra találtak. A disszidensek viszont — Codreanu, Sumuleanu és Valeriu Pop — Jorga professzorral próbáltak megállapodásra jutni. Jorga kezeken visszautasított azonban minden közeledést. Ilyenformán az antiszemita ligára a teljes bukás sorsa vár és természetes, hogy a bomlási processzus — amely a szakadás után megindult — tovább folytatódik. Ujabban Gavanescu professor, volt képviselő küldte el lemondó levelét Cuza professzornak, amelyben tudomására hozza a romániai antiszemita vezérének, hogy a szakadás nyomán nincs szíve tovább harcolni a LANC keretein belül.

és az egész város szinte részeg volt az örömtől. Aki nem tudta, hogy Newyork népe Lindberget várja, azt gondolhatta volna, hogy a józan amerikaiak eszüket veszítették.

Madrid, június 14. De Pinedot, aki tegnap megérkezett Spanyolországba, lelkesen ünnepelték. De Pinedo hidroplánjával nem szállhatott le a fővárosban, Barcelonában kötött ki és innen rendes repülőgépen utazik Madridba.

Berlin, június 14. Mint jelentettük, Byrd amerikai pilóta kijelentette, hogy startját Lindberg Newyorkba érkezésekor kezdi meg. Ma Chamberlain és Levinet a következő táviratot küldték Byrd címére: „Ujságokból olvastuk, hogy Ön Párisba és innen vissza Newyorkba akar repülni. Ha ez igaz, kérjük, értesítsen bennünket az amerikai követség útján, mikor indul Amerikából és mikor indul vissza, mert örülnénk, ha visszafelé a Columbiával elkísérhetnők.“

Budapest, június 14. Egy holland pilóta, aki, mint meirtuk, szerdán reggel indul Indiába a létesítendő london-indiai repülőút tanulmányozására, utközben csak Budapestten száll le.

Megérkeztek a leg-szebb tavaszi
**Hölgyeim kalap-
ujdonságok**
Cluj, Cal. Reg.
Ferdinand 3 sz.
(Wesselényi u.)
MOSKOVITS-salonba Hátul az udvar
ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

Olcsón szépen, gyorsan, vegyileg fest tisztít Cink Claj

Az oceánrepülő Levinet elmondja életpályáját

Tizenhároméves korában megszökött a zsidó házból. Minden utját repülőgépen teszi meg

(Bécs, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölte az Uj Kelet Charles A. Levinerrel, aki Chamberlainnel együtt repülési világrekordot állított föl, hogy zsidó származása és kis kezdetből lendült a világhírnév csúcra.

Levinet életpályájáról a következőket sikerült megtudni:

Szülei Vilmából harminchat évvel ezelőtt vándoroltak Amerikába, ahol egy kis városban telepedtek le. Charles itt született. Gyermeki fantáziáját élénken foglalkoztatta a repülés és abban az arányban, ahogy fölserdült, becsúgya az eronautika felé egyre erősödött. Tizenhároméves korában titokban elhagyta a szülei házat és a Garden City híres repülő-iskolába iratkozott. Apja azonban utána ment, kivette az iskolából és egy fémáru üzletben helyezte el.

— Atyám — mondotta Levinet egy újságírónak — nem tartotta összeegyeztethetőnek az aviatika sportját egy szolid zsidó kereskedő életpályájával. Remélte, hogy mielőtt megházasodom — tizenkilencéves voltam, amikor megnősültem — kiverem ezt a „bolondságot“ a fejből.

— Teljes energiával feküdtem neki az üzletnek, de azért érdeklődésem a levegő meghódítása ekinetében sem csökkent. Végül mégis nekifeküdtem az aviatikának, magam konstruáltam gépeimet és

legelődőbb napom az volt, amikor Pittsburgban lakó szüleimet repülőgépen látogathattam meg.

— Azután is egyetlen, mindig kísértő álmom volt, hogy az Atlant-océánt átrepüljem és Berlinben kiköszök.

Közölte még, hogy számos zsidó szervezet, köztük a Bnei Brit páholy tagja.

— Fájdalom, csak a tagsági járulékok rendszeres fizetésével áldozhatok a zsidó ügynek, mert munkám nagyon ieköt.

Elmondotta, hogy két gyermeke van, Columbia, a kis leány után nevezte el Chamberlain repülőgépét. Egyébként jómódu ember, egyik igazgatója a „Columbia Aircraft Corporation“-nak, Newyork leg-hatalmasabb repülőgépgyárának. Amióta repüléssel foglalkozik, majdnem minden utját a levegőn tette meg. 1925-ben Bécsben járt. Innen Belgrádba akart utazni, de meggondolta a dolgot és inkább repülőgépen tette meg az utat. A repülésen kívül boxsportot is űz.

Bécsben egy barátját, Julius Stegert látogatta meg. Steger régebben Amerikában rendező volt és filmszínész és valóságos mecénása volt Levinnek, aki rendkívül sokat küzdött, amíg ezen a téren névre és vagyoni függetlenségre tett szert. Bécsbe való röpülése voltaképpen ennek a barátjának szol.

B. G.

A Zsidó Nemzeti Szövetség nagyintézőbizottságának ülése

(Cluj-Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyintézőbizottsága június 13-án Kolozsváron népes gyűlést tartott, amelyen csaknem valamennyi helyi csoport képviselője megjelent.

A központi jelentések

A gyűlést dr. Fischer József nyitotta meg, Weinberger Nándor főtákar tartotta meg a Szövetség központi irodájának részletes jelentését, amely főképpen a sékelakció intenzívbbé tételét hangsúlyozta ki. A nagy figyelemmel hallgatott jelentés után az elnök Fischer József dr. is külön kihangsúlyozta a sékelakció jelentőségét. Ezután a jelentések felolvasására került a sor.

A Keren Hajjeszód jelentését Löbl Lajos titkár olvasta fel. A jelentés megállapítja, hogy a folyton romló gazdasági viszonyok ellenére is nagyobb eredmény mutatkozna, ha az aktív cionisták nagyobb buzgalommal dolgoznának.

Dr. Krémer Armin a KKL jelentésében a perselyűrités intenzívbbé tételének fontosságát hangsúlyozza.

Az általános vita

Az általános figyelemmel fogadott beszámoló után kezdetét vette az általános vita, amelynek során Nobel Sándor dr. hangsúlyozza, hogy a KKL munkát nem szabad kizárólag ifjúsági munkának tekinteni, Kaufheil Ernő a temesvári csoport másirányú pozitív munkájával menti a sékelakció gyenge eredményét. Feuerstein Kálmán szerint a sékelakciót jobban kellett volna előkészíteni, Engel Jeremiás vallásos utazó-titkárral kéri a KKL munkát irányítani, dr. Fried Ábrahám azt kívánja, hogy a perselyűritésből a vezető cionisták is vegyék ki részüket, dr. Halberg Gyula és Wasserstrom Sándor Engellel polemizálnak és a központ adminisztratív átalakítását várják a nagyobb eredményt.

Az ortodoxia nem politikai fogalom

Boskovits József nem sokat vár Engel javaslatától. A vallásos zsidóság meggyőzésére a Mizrahi hivatott. Sajnálja, hogy nem volt jelen a délelőtti ülésen, amikor Adler Sámuel hitközségi elnök az ortodoxia külön állásfoglalásáról beszélt, hiszen az ortodoxia nem jelent és nem is jelenthet politikai fogalmat.

A vita után a NIB egyhanguan elfogadja a jelentéseket.

Dr. Fischer József elnök ezután ismerteti a cionista legfelsőbb tanács megalakítására vonatkozó tárgyalásait és hozzáfűzi, hogy legutóbb Bukarestben járt ebben az ügyben és a régi szervezet azt javasolja, hogy a tanácsba az egyes országrészek nem kettő, hanem három delegátust küldjenek. Javasolja, hogy a NIB járuljon ehhez hozzá és mondja ki, hogy a harmadik helyet felajánlja a Mizrahi szervezetnek.

A Nagyintézőbizottság a javaslatot elfogadja. Ezután általános szervezeti kérdésekre került a sor.

A szervezet reorganizációja

Schwartz Miksa az általános stagnáció okait kutatja és annak megváltoztatására ajánlatosnak tartaná, ha a konferenciái delegátusoktól elvárná a Szövetség, hogy a Keren Kajemettel szemben fennálló kötelezettségének eleget tegyen.

Rosenzweig M. Jehuda különösen a templomi adakozásokhoz szól hozzá.

Fischer Lipót a gazdasági bizottság nagy erőfeszítéseit ismerteti a Szövetség pénzügyi egyensúlyának megteremtésére. Biztosítja a Mizrahit, hogy igyekezni fognak a kiutalt szubvenciórészt a legelső alkalommal átutalni.

Dr. Nobel elismeréssel adózik a központ pénzügyi vezetése iránt és hangoztatja, hogy a cionista vezető tagok épp úgy, mint Temesváron mindenütt tudjanak áldozatot hozni a központi ügyvezetés fentartásának érdekében.

Ezután Winkler Janka felolvassa a Palesztina-hivatal és az országos chalucbizottság jelentését.

Ehhez Kaufheil Ernő szól hozzá. Közli, hogy ez évben Temesváron chalucheteket nem rendeztek, mert a siker nem látszott biztosítottnak különösen a nemrég lefolytatott iskolaakció után.

A N. I. B. gyűlés ezután a következő határozati javaslatokat fogadta el egyhangulag:

A N. I. B. határozatai

1. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagyintézőbizottságának 1927 június 13-án Kolozsvárt megtartott gyűlése csatlakozik a négy országrészi Cionista Szervezet 1927 április 25. és 26. bukaresti tanácskozás kifejezésre jutott azon ünnepélyes proklamációhoz, amely közös akaratból az összes romániai cionista szervezetek egységesítésére törekszik. A Nagyintézőbizottság tudomásul veszi és helybenhagyja a romániai cionista szervezetek legfelsőbb tanácsának intézményét a dr. Marton Ernő, dr. Szőnyi Géza és Weinberger Nándor szövetségi kikötötték által aláírt és a Kisintézőbizottság május 5-iki teljes ülésén elfogadott és a legfelsőbb tanács szervezetére és legközelebbi feladataira vonatkozó határozományok alapján.

A Nagyintézőbizottság megerősíti a Kisintézőbizottság határozatából a legfelsőbb tanácsba delegált dr. Fischer József és dr. Deutsch Mór urakat ebben az állásban és tudomásul veszi, hogy Weinberger Nándor, a Szövetség főtákará hivatalból tagja a legfelsőbb tanácsnak, jóváhagyólag tudomásul veszi továbbá, hogy a KIB az országos egységes politikai zsidó szervezet előkészítő bizottságába Dr. Fischer Tivadart és Dr. Nobel Sándor urakat delegálta.

A Nagyintézőbizottság teljhatalmat ad a Kisintézőbizottságnak arra nézve, hogy kinevezett delegátusai útján a legfelsőbb tanácsban az összes cionista szervezetekre kötelező és az egységes szervezet kiépítését célzó intézkedéseket fogantossion.

2. A Nagyintézőbizottság jóváhagyja a KIB

azon határozatait, amely szerint:

a) A Szövetség Kisintézőbizottsága tölti be a XV. kongresszus delegátusválasztásainak lebonyolítására a választási szabályzatban körülhatárolt főválasztási bizottság tisztjét;

b) a delegátusválasztásokat Erdély külön fogja lefolytatni a maga sékelszáma alapján és nem együttesen a többi országrészekkel.

3. A Nagyintézőbizottság plénuma nincsen megelégedve a Szövetség vezető bizottsági tagjainak a sékelgyűjtés körül kifejtett munkájával. A sékel jelentőségének megértését és annak érdekében személyes munkálkodást legelsősorban a Kis- és Nagyintézőbizottság tagjaitól és a helyi csoportok vezetőitől kell elvárunk. A Nagyintézőbizottság ezért köteletségévé teszi tagjainak, hogy most az utolsó órában, nyomban hazatérésük után a kongresszusi választásokig személyesen járjanak elől a sékelgyűjtésben s a helyi akció irányításában. Személyesen tétetnek felelőssé a begyűjtött sékelek azonnali átutalásáért és az elszámolás sürgős megejtéséért.

4. A Nagyintézőbizottság kötelezi az összes tagokat és helyi csoportokat, hogy június hó végéig minden körülmények között tegyenek eleget a központtal szemben vállalt kötelezettségüknek.

5. A Nagyintézőbizottság köteletségévé teszi a Szövetség központi irodájának, valamennyi csoportnak és vezetőjének nyomtatékkal figyelmébe ajánlja a K. K. és K. H. főirodájának, a Palesztina-hivatalnak, a cionista sajtónak s ezek országos hálózatának, hogy összes pénzügyi műveleteiket a Banca Marmorosch Blanc & Co, cluj-i és vidéki fiókjain keresztül vezessék.

A közpénzek kezelésének biztonsága és legcélszerűbb fruktifikálása legmagasabb érdek és ezen szempontokból a Szövetségnek a Banca Marmoroschnál legmesszebbmenő garanciái vannak.

A tudás hatalom,

de önnek szüksége van egy jó tájékoztatóra. Küldjön azonnal 20 leit az „Ex Libris“ négy nyelvű könyvismertető folyóirat egy számáért Lepagehoz, Cluj. Évi előfizetés 120 lei. Még ma rendelje meg.

Megjelent az amerikai **Royal írógépek egy-váltós portabelje.**
Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

Nagy üzlethelyiség a Deák Ferenc-utca elején kiadó.
Cím: a Radio hirdetési osztályánál Cluj, Str. Regina Maria 18.

Tennis-nadrág 500L.
Vászon-öltönyök
Lüster-saccók
NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruhaza, Piata Unirii 14.

és elismerten tökéletes az **Elsőrangú Underwood egy-váltós portable írógép**
Kapható a vezérképviseletnél: Office Equipment Company, Oradea

Fényképészek, amatőrök
fényképezési cikkek **Bernát** papirosáruháza-
ket legolcsóbban a **Bernát** papirosáruháza-
ban szerzethetik be. Cluj, (Kolozsvár) Főter 29.) **Kérjen árjegyzéket.** A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

A táplálék

Az utolsó 20 évtized alatt az emberiség lezártnak látszó felelőssége funk megfigyelése irányt. Az ő do ember szervezetének a táplálék látsszó, h hydrátot és ásvány anyagokat. Pontosan megállapították, hogy egy embernek a szervezetéhez szükséges a táplálék. Egy szóval, a víz és a táplálék. — Nem táplálék minőségénél fogva a szervezetet. Az ember csak füteni kell. A szervezet anyag, nem történő vizsgálati előtt.

20 év óta váltottak alatt egy óriási léleklélekezés tudomány. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

Az említett betegek kérésére tehát az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

Az „A“ vitamin a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

„B“ vitamin. Ha a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

A „C“ vitamin. Ha a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

A vitaminok részleges hiánya a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

Ha a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

Ha megemlítjük a szervezet számára szükséges. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

Fentosa tartalmú. Különösen fontos a szervezet számára a vitaminok. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette. Az ember szervezetét a természet megteremtette, és a természet megteremtette.

A táplálkozásban újabb megállapításai

Az utolsó 20 esztendő az emberi táplálkozásban lezártak látszó fejezetén nagyon sokat módosított. Funk megfigyelései adtak ezen vizsgálódásnak újabb irányt. Az ő dolgozatainak megjelenése előtt az emberi szervezet komplett táplálására teljesen kielégítőnek látszott, ha elegendő fehérjét, zsírt, szénhidrátot és ásványi sókat bocsájunk rendelkezésére. Pontosan megállapították, hogy az egyes anyagoknak mi az értéke kalóriákban kifejezve. Meghatározták, hogy egyes embertípusoknak mily nagy a kalóriaszüksége. Fixirozták az egyes anyagoknak a szervezethez és egymáshoz való viszonyát. Egy szóval, a vizsgálódás csakis quantitative orientálódott. — Nem is gondoltak arra, hogy a táplálék minőségének is lehet valamilyen befolyása a szervezetre. Az embert gépnek tartották, melyet csak futtatni kell. Ha quantitative elegendő a fűtőanyag, nem történhetik károsodás, mondották Funk vizsgálatai előtt.

20 év óta változott sok minden. Ez alatt az idő alatt egy óriási lépéssel haladt előre az emberi táplálkozás tudománya is. Ma már tudjuk, hogy az emberi szervezetet, dacára annak, hogy a szükséges fehérje, zsír, szénhidrát mennyiség rendelkezésére áll, igen súlyos károsodások érhetik. Ismerjük azokat a betegségeket, melyek bekövetkeznek akkor, ha a táplálék minőségére nem vagyunk tekintettel. Ezek a betegségek az ugynevezett **Avitaminózisok**. Ilyenek: Az angolkór, xerophthalmia, keratomalácia (szaruhártya fellazulás), beri-beri és a skorbut, mely kórképek mint ahogy azt a betegség mellett szerzett tapasztalatok és az állatkísérleti eredmények bizonyítják, rövid idő alatt megszűnnek bőséges vitamin adagolásra.

Az említett betegségek megfigyelése és az állatkísérletek tehát az utolsó 20 év alatt tisztázták, hogy van a táplálékokban egy anyag, mely a szervezetre nézve elengedhetetlenül szükséges. Ez az életanyag, mely a szervezetre nézve elengedhetetlenül szükséges. Ez az életanyag, melyet vitaminnak nevezünk. Egyszerűség kedvéért, hatásuk szempontját tekintve, 3 csoportra osztjuk őket. Csak egy közös tulajdonságuk van, az, hogy hő hatására, főzés, sütés által tönkre mennek, tehát aktivitásuk csak nyers állapotban teljes.

Az „A” vitamin. A szervezet anyagcsere forgalmának öre. Különösen a calcium (mész) és phosphor egyensúly fenntartója. A növekedés, csontodás szabályozója. Hiánya a gyermekkorban különösen jelentékeny, angolkórhoz és rossz fogképződéshez vezet. Ezenkívül a Xerophthalmia és keratomalácia nevű igen súlyos elváltozásokat idézi elő.

„B” vitamin. Hiánya emésztési vérkeringési zavaroknak, központi és környéki idegrendszer elváltozásoknak, az ugynevezett beri-beri betegségnek oka.

A „C” vitamin. Hiánya igen régen ismert súlyos betegségnek, a skorbutnak előidézője, mely elváltozás tünetei: vérzés a belső szervekben, a bőrön, a csontokon, a foghúson.

A vitaminok részleges hiánya is kellemetlen tünetekkel jár zavart idéz elő. Ilyenek: étvágytalanság, sátnya fejlődés, súlyvesztések, rossz külszín, fertőző betegségekkel szemben való gyenge ellenállóképesség, bágyadtság és lehangoltság, izomgyengeség.

Ha a fentemlítettékhez még hozzávesszük azt, hogy a vitaminok a belsőelválasztású mirigyeknek és a szexuális életnek egyensúlyozói, úgy tisztán látjuk az egészség fenntartásánál játszott fontos szerepüket. Látjuk továbbá, hogy mily téves volt a táplálkozásban azon irány, mely az egyes anyagok minőségét egyáltalában nem vette tekintetbe, csupán kaloriaértékükkel számolt.

Ha megemlítjük még azt, hogy a vitaminok, — melyeket tulajdonképpen csak hatásukról ismerünk, kémiai szerkezetüket és egyéb sajátosságukat még eddig nem sikerült felfedezni, mert vitaminokat a legnagyobb fáradság dacára sem tudtak még eddig izolálni, csukamájolajban, spenótban, nyersgyümölcsben, pl. narancs- és citromlében, tejben, tojásban, zöldség-félében, vajban, növényi olajokban fordulnak elő, úgy ismertettük mindazt, mit intelligens embernek ma a vitaminokról tudnia szükséges.

Fentosenak tartjuk még megjegyezni, hogy Funk Mak Collum szerint az összes vitaminfajták legkoncentráltabbán a szárított spenótban és a gabona-csírákban foglaltatik.

(r. j.)

Ülni



járni sokkal gyorsabban tanul meg a kicsike, ha erőteljes és egészséges csontfejlődését biztosítjuk. Sok angolkóros, gyenge csontalkatu vézna gyermek rossz fejlődésének a hiányos vagy egyoldalú táplálkozás az oka. — Az életre és gyarapodásra elengedhetetlenül fontos vitaminokat és tápsókat legcélszerűbben és legkellemesebben úgy vihetjük a gyermek szervezetébe, ha neki minden étkezés után 1—1 táblácska, vagy dragee

ARNEA vitamin tápszert

adunk. A gyermek fejlődése erőteljesen megindul, sulya rohamosan gyarapszik. Az ARNEA vitamin tápszert minden gyógyszerárban kapható. — Kérjen ingyen mintát az Arnea Tápszergyártól — Timisoara, 120 szám.

Cook élelhangu szovjetbarát beszédében támadta a konzervatív kormányt

A konzervatívok hazaárulási pöri akarnak indítani az angol bányászszövetség fiktára ellen. Megnyílt a népszövetségi tanács új ülészaka. Ma kezdik meg Vojkov merénylője pörének tárgyalását

(Cluj, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap, az orosz eseményekkel kapcsolatos cikkünkben röviden közöltük azt a hírt, hogy Kun Bélán, a magyar proletárdiktatura volt külügyi népbiztosán aparázis táboly tört ki. Ezt a meglehetősen valószínűtlenül ható hírt a „Neues Wiener Tageblatt”-nak Moszkvából érkezett híradása megerősíti. E szerint Kun Bélát egy moszkvai kórházba szállították, mert a táboly a legnagyobb határozottsággal kitört rajta.

Az Oroszországgal kapcsolatos események egyébként további érdekes fordulatokban bővelkednek. Egyes berlini politikai körökből származó jelentések szerint az angol-orosz kielesedett helyzetben Stresemann német külügyminiszter vállalkozott arra, hogy Csicserin orosz külügyi népbiztos egyes kijelentései alapján közvetítő lépéseket tesz Chamberlainnal s ennek kapcsán esetleg az orosz-angol feszültség enyhülése várható.

A feszült külpolitikai atmoszférában mindenesetre jelentős eseményként kell regisztrálni a népszövetségi tanács tegnap megnyílt ülészaka, mely igen nehéz körülmények között kezdi meg működését. A tanácsülésen eddig nem esett szó sem a jugoszláv-albán, sem pedig az angol-orosz diplomáciai szakításról. A Népszövetség különösen a jugoszláv-albán-kérdés tekintetében van nehéz helyzetben, mert Olaszország újra nyomatékosan hangsúlyozta, hogy amennyiben a tiránai szerződéssel a Népszövetség foglalkozna, úgy az olasz delegáció azonnal elhagyja a tanácskozásokat.

Ebben a feszült atmoszférában ugyszólván

Anglia állakozik az ellen, hogy Oroszország részt vegyen a Népszövetség ülésein

London, június 14. Az angol sajtó behatóan foglalkozik Anglia szovjetellenes politikájának hatásával. A „Daily Telegraph” szerint a népszövetségi tanácsnak revizionálni kell Szovjet-Oroszországgal szembeni álláspontját. Meg kell állapítania, hogy célszerű-e, ha a Népszövetség tárgyalásain Oroszország részt vesz, mely nem tagja a Népszövetségnek és az etikáról és nemzetközi jogról való felfogása éles ellentétben áll a többi államokkal.

A lap szerint az olasz-orosz diplomáciai viszony láthatóan annyira elhidegült, hogy nincs kizárva, miszerint a két állam viszonyában rövidesen érdekes fejlemények alakulnak ki.

A lap megdöbbenéssel idézi az oslói szovjet-követ nyilatkozatát, amely szerint Vojkov életével huszezer burzsoá élete sem ér fel.

A „Central News” arról értesül, hogy az angol kormány bizalmasan felkérte Norvégiát,

csak elvi jelentősége van annak a híradásnak, mely szerint Chamberlain, Briand és Stresemann genfi tárgyalásain ismét hitet tettek a locarnoi politika folytatásának szükségessége mellett.

Annál szenzációsabb hatású és Anglia és a világpolitika mai helyzetét és feszültségét igazán jellemző az a beszéd, amelyet Cook, az angol bányászszövetség főtitkára tegnap egy londoni népgyűlésen mondott. Cook, súlyos politikai következményekkel biztató beszédében azt a kijelentést tette, hogy az angol kormány országszerte háborúra uszít a szovjet ellen.

Am tudja meg a kormány, hogy amennyiben hadat üzenne Oroszországnak, úgy az angol bányamunkások az angol kormánynak fognak hadat üzeni.

Az angol bányászok annak idején — mondotta Cook — rengeteg segítséget kaptak a szovjet-től s így az angol munkásság sokkal többel tartozik Oroszországnak, mint Baldwinak.

— Nem destruálni akarok — fejezte be beszédét Cook — hanem küzdeni a kormány ellen, mely lehetetlenné teszi, hogy a munkások becsületesen megéljenek.

Cook beszéde a polgári sajtóban természetesen nagy felháborodást keltett, több konzervatív képviselő követeli, hogy Cookot felség sértésért és hazaárulásért fogják pörbe.

A Vojkov-elleni merénylet, ügyében a lengyel kormány, nyilván az orosz jegyzék hatása alatt elhatározta, hogy a merénylő pörének tárgyalását ma, 15-én délelőtt 10 órakor megkezdik.

szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Oroszországgal.

Riga, június 14. Moszkvai jelentés szerint az orosz cseka hirdetményt tett közé, melyben bejelenti, hogy amennyiben a szovjetbarátok elleni merényletek megismétlődnek, úgy a szovjet azonnal további huszonöt tuszt végeztet ki. Odesszai jelentés szerint, ott 10 embert, akiket Románia részére való kémkedéssel vádoltak, halálra ítélték és kivégezték.

— Örült a viztorony tetején. Budapestről jelentik: Az angalföldi Máv. főműhely 30 méteres viztoronyára ma délelőtt egy örült felmászott és a járókelőket a tetőcsővezet gerendáival és fedőlapjaival dobálta meg, miközben többeket megebesített. A tűzoltók csak hosszú vízpuskasharc után és tolólétrák segítségével tudta ártalmatlanná tenni a viztorony örültjét.

ottsága tölti be a
ásainak lebonyoli-
körühatárolt fő-

Erdély külön fogja
alapján és nem
el.

numa nincsen meg-
ottsági tagjainak a
akájával. A sékel
ak érdekében sze-
a Kis- és Nagy-
iesoportok vezetői-
ézöbízottság ezért
y most az utolsó
tán a kongresszusi
k elől a sékelgyűj-
ában. Személyesen
kelek azonnali át-
s megejtéséért.

elezi az összes ta-
junius hó végéig
enek eleget a köz-
tségüknek.

elességévé teszi a
slamennyi csoport-
tygelmébe ajánlja
a Palesztinahivatal-
országos hálózatá-
veleteiket a Banca
és vidéki fiókjain

atonsága és legcél-
bb érdek és ezen
a Banca Mar-
anciái vannak.

n,
gy jó tájékoz-
20 leit az „Ex
smertető folyó-
hoz, Cluj. Évi
rendelje meg.

gépnek
tabelje.
ea. Standard,
gépvalatoknál

elyiség
ején kiadó.
osztályánál
aria 18.

g 500 L.

onyók
cók

férfi- és
háza,
14.

ten tökéletes az
erwood
e írógép
any, Oradea

matörök
papirosruházá-
ban szerezhetik
Kérjen árjegyzé-
k gyári lerakata

Noti Márton a palesztinai erdélyi zsidó falu bírása leírja az Uj Keletnek Miron Christea patriarcha látogatását

(Cluj-Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid távirati tudósítás alapján beszámolt már az Uj Kelet Miron Christeanak, Románia patriarchájának, Kfar Gideonban, az erdélyi zsidó palesztinai falujában történt látogatásáról, amikor is a patriarchát annyira megindította a zsidó építő-munka és a falu biblikus egyszerűségű élete, hogy távoztában megáldotta a zsidó falut.

A mai posta levelet hozott Noti Mártontól, Kfar-Gideon rós havádjától (a falu bírájától), aki az Uj Kelet számára szívesen írja le a patriarcha látogatását. A zsidó falu bírájának érdekes tudósítását itt adjuk:

Kenyér és só

Miron Christea patriarcha, több román főpap és Cosma miniszter kíséretében Nazaretből autón érkezett Kfar-Gideonba. A falu határánál hatalmas Hedad és „Sa traiașcă” kiáltások fogadták a magas vendégek autóját, akiket Noti Márton, a falu bírása kenyérral és sóval fogadott, majd a mosáv nevében így köszöntötte a patriarchát:

Jeremiás próféta szellemében

— A magunk nevében és azoknak a nevében is, akik a szorgos aratási munka miatt személyesen nem lehetnek jelen, köszöntjük a román egyház patriarcháját az erdélyi zsidó falu földjén. Azok a zsidók, akik kétezer esztendővel ezelőtt elvesztett hazájukért még most is ilyen áldozatokra képesek, bizonyára nem feledkeztek meg második hazájukról sem, ahol bölcsőjük ringott és ahol apáik sirhantja van.

— Jeremiás próféta hagyományának megfelelően, a zsidók hűséggel viseltetnek minden országgal szemben, amely nekik hazát és otthon nyújt a diaszpóra szomorú korszakában és mi, Romániából származó zsidók, melegen őrizzük meg Románia iránt érzett szimpátiánkat és szeretetünket.

Héber és román üdvözlő beszédek

A patriarcha ezután a falu bejáratánál felállított asztalhoz lépett, amely kék-sárga-piros és kék-fehér színű szalagokkal és buzakalászokkal volt díszítve és megízlelte a falu kenyérét és sóját.

A kfar-gideoni iskola nevében egy fehér ruhás kis leány Noti Cipora csengő héber beszédet mondott és egy szép virágcsokrot nyújtott át. Utána a falu rabbijának leánya, Sara Lichtenstein román nyelven mondott üdvözlő beszédet és ő is virágcsokorral kedveskedett a patriarchának.

Amit a zsidó munka bizonyít

A vendégek erre bevonultak Salamon Márton gazda házába, ahol terített asztal várta őket. Ez alkalommal Ackermann kfar-baruchi kolonista klasszikus román nyelven üdvözölte a patriarchát és a kíséretében lévő minisztert.

A patriarcha beszéde

A metropolitára és kíséretére látható hatással voltak az üdvözlések és a patriarcha meghatva válaszolt:

— Örömmel tölt el az a tudat, hogy annyi ezer kilométer távolságban testvéreimmel találkozom és román szót hallok, de ugyancsak örömmel tölt el, hogy a héber nyelv és kultúra és a zsidó munka fejlődését látom. Szívből kívánok sok szerencsét a további munkához is. Bucsuzásul Pinchasz Lichtenstein, a mosáv rabbija intézett meleghangú beszédet a vendégekhez, amelyben az óhaza és a király iránti változatlan ragaszkodásuknak és szeretetüknek adott kifejezést. Nagyrománia dicsőségét és boldogulását kívánja és arra kéri a patriarchát, adja át Románia uralkodójának és a román nemzetnek az erdélyi zsidó falu üdvözlését.

— Saját szemével láthatja eminenciád,

hogy mire képes a zsidó munka. Amerre a szem ellát, a zsidó munka dus kalászokat varázszolt a maláriás mocsarak helyére.

— Mi otthagytuk a kényelmet, hogy verjékes munkával takarítsuk el országunk romjait és örvendünk, hogy büszkén mutathatunk kezünk munkájának eredményeire. E csodálatos eredmények hatása alatt, mint a kő, ugyfoszlik széjjel a zsidó destrukcióról és pénzhétségről szőtt rosszindulatu legenda. Eldobtuk

magunktól a gazdagságot, hogy nehéz munkával keressük meg mindennapi kenyerünket. A szabadság és a munka és az a tudat, hogy a szentföldért dolgozunk, mindenért kárpótól.

Áldást oszt a patriarcha

Miron Christea patriarcha köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, néhány emléksort nyújtott át a főrabbinak és egyórai ottartózkodás után, amely idő alatt a patriarcha és kísérete barátságosan elbeszélgettek a falu lakosságával és minden iránt barátságosan érdeklődtek, a patriarcha áldást osztott a falunak és az autók hangos hedád és Sa traiașca Romania” kiáltások közepette továbbrobogott Jeruzsálem felé.

Az orosz-angol szakítás fizetésképtelenné tette a világ egyik legnagyobb fémárucégét

A bécsi Neurath-cég fizetési zavarokkal küzd

(Bécs, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap Bécs város gazdasági köreiben óriási feltűnést keltett, hogy a legnagyobb és legtekintélyesebb fémárucégek egyike, Jakob Neurath fizetési nehézségek közé került. A nemzetközi relációkban is kimagasló cég passzívát 700—800 ezer angol fontra becsülik. Neurath, aki a londoni piacon is erősen angaszálva volt, az orosz-angol szakítás óta nem tudta az orosz külkereskedelmi népbiztosság váltoit leszámítani az angol nagybankoknál, sőt a régi váltók prongálását sem tudta kieszközölni.

A cégre nézve azért katasztrófális ez a körülmény, mert a Neurath-cég az utóbbi időben majdnem kizárólag Oroszország számára vállalt nagyarányú szállításokat. A Neurath-cég évtizedek óta áll fenn. Mai tulajdonosai: Hugo Bondi, Sigmund Bondi és Oskar Neurath. Újabb időben a régi fémárucégekhez csatlakozott még a liesingi fémárucégek, az arsenálban lévő cink és rézhuták, az acheuraini fémárucégek és utóbbi időben az enzensfeldi és svechati fém-

árucévek.

Az osztrák pénzügyintézetek közül is súlyosan érdekelve vannak: a Creditanstalt, a Bodenkreditanstalt, a Bankverein, a Centraleuropäische Länderbank, továbbá több magánbank. Hir szerint a londoni city néhány bankcégének képviselője Bécsbe érkezett és békés megállapodások révén elkerülhető lesz kényszerezési eljárás.

Könyvelő nélkül is vezetheti könyvelését a törvény által előírt registru special

beszerzése által. 200 oldal, törvényesen kötelező beszerzés, kiűnő papír és kötés. Magyar, román és német nyelvű utmutató a könyveléshez, ezenkívül a kereskedelmi törvénykönyv vonatkozó szakaszai eredeti, továbbá magyar és német nyelven.

Ara 400L. Vidékre utánvétel szállítja Lepage Cluj

Feltűnő olcsó nyári vásár van az előnyösen ismert „LOUVRE” női divatáruházban (Főtér 8. sz.)

1 m. crepon, minden színben ..	Lei 29	1 m. I-a francia száda	Lei 69
1 m. szerbvaszon	29	1 m. 100 cm. széles, mosó selyem	
1 m. I-a Cosmanosi delain	39	pouplin	144
1 m. I-a mosó marocain	49	1 m. 100 cm. széles mintás selyem	
1 m. I-a francia marocain	59	pouplin	144
1 m. I-a francia batist	65	1 m. 100 cm. széles angol pouplin ..	165
1 m. I-a Raye zephir	54	1 m. 100 cm. széles francia mosó	
		georgette, gyönyörű színekben ..	115

Selyem crepe de chinek 650 Lei

Chiffonok, kelengyevásznak óriási választékban.

Egy jó tanács!

hetenként 1 kanál konyhasó,
1 kanál szódabikarbóna,
1 lavor langyos víz,
3-szor 10-15 perces lámfürdő, utána:

Höfer 3 hintőpor

és megszabadul kellemetlen izzadásától.

Ar Uj Kelet az e dóság nap Szerkesztők: Gisl Fedeles szerkeszt Az Uj Kelet cikk megjelölés

— A pály megkezdé ird izben ismertett adónak a célj meg a kolozsv adó testület te értekezletét, tanácsadó szerv tessé. Dr. Kert lényegét, mely ban nincsen. hasznát a köz mikor már a Dr. Elekes Mi tanácsadó műk akik pályavála hollóiai vizsgá telligenciabeli Ezután térnek hajlamainak ré bert tanár a p tét ismertette. országban igen ez az intézmén menő állami t példál a váro lalja el a taná tanácsadó ugy megadja a tan jen a gyermek hogy az első Az értekezlete zárta be és be tanácsadó a n leges működés — Chaluc kilendüléssel cök, hogy meg vőjét. E: min és támogatni nagyobb nélkü tünk, vagy ak az alijjáhra és lenni. Erdély a chaluciu est sága csőtörtök órákor a kató (Farkas-uca 2 estély előkészü nak. Dr. Mart burg József ü Teréz chalucv zongoraművés Sándor művés luciu mellett részt fog ven — Eljegye Cluj jegyesek. — Rosenth Fráta jegyesek. — Elgázo kal telt vasu tik: Megrend tént az elmúlt vonalon. Nisu nők és neje, és még két u keztek. Hogy nak, a mérnő indultak el. Ad ladt, amikor dónál a gyor lehetett mego

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
 5687. Szíván 15.
 1927. június 15.

A pályaválasztó tanácsadó rövidesen megkezdí érdemleges működését. Már több ízben ismertettük annak a pályaválasztó tanácsadónak a célját, melyet nemrégiben alakított meg a kolozsvári Zsidó Arvagondozó. A tanácsadó testület tegnap tartotta meg első szülői értekezletét, melynek az volt a célja, hogy a tanácsadó szervezetet a közönséggel megismertesse. Dr. Kertész Jenő ismertette az intézmény lényegét, melyhez hasonló intézmény Romániában nincsen. A pályaválasztó tanácsadó igazi hasznát a közönség akkor fogja megismerni, mikor már a produktív munka útján halad. Dr. Elekes Miklós ismertette a pályaválasztó tanácsadó működésének módjait. A gyerekeket, akik pályaválasztás előtt állanak, először pszichológiai vizsgálatnak vetik alá, mely uton intelligenciabeli képességüket állapítják meg. Ezután térnek rá a gyermek képességeinek és hajlamainak részletes megfigyelésére. Kun Albert tanár a pályaválasztó tanácsadó szervezetét ismertette. Külföldön és különösen Németországban igen szép eredményeket ért már el ez az intézmény és mindenütt a legmesszebbmenő állami támogatásban részesült. Bécsben például a városházának egy egész emeletét foglalja el a tanácsadó helyisége. A pályaválasztó tanácsadó ugyanis nem elégszik meg azzal, hogy megadja a tanácsot, hogy milyen pályára menjen a gyermek, hanem gondoskodik arról is, hogy az első elhelyezkedés könnyen menjen. Az értekezletet Diamant Izsó vezérigazgató zárta be és bejelentette, hogy a pályaválasztó tanácsadó a napokban már meg is kezdí érdemleges működését.

Chalucestély Kolozsváron. Hősies nélkülendüléssel dolgoznak Palesztinában a chalucestélyiek, hogy megalapozzák a zsidó nép szebb jövőjét. És minden zsidónak kötelessége szeretni és támogatni chalucestélyeinket, akik a legnagyobb nélkülözések között is dolgoznak értünk, vagy akiknek egyetlen vágyuk felkészülni az alijjára és Palesztinában dolgozó chalucestélyi lenni. Erdély minden városában áldoznak most a chalucestélyi eszméjének. Kolozsvár zsidó ifjúsága csőtörtőkön, folyó hó 16-án este fél 9 órakor a katolikus főgimnázium disztermében (Farkas-uca 2.) chalucestélyt rendeznek. Az estélyi előkészületei már hetek óta lázasan folynak. Dr. Marton Ernő prologust és dr. Hamburg József ünnepi beszédet mondanak, Braun Teréz chalucestélyi szavalt, Hermann Katica zongoraművész, Gidáli Kálmán és Boskovits Sándor művészetükkel tesznek hitvallást a chalucestély mellett. Kolozsvár egész zsidó társadalmát részt fog venni a chalucestélyen.

Eljegyzés. Fischer Ada Sibiu és Erdei Jerő Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Rosenthal Viluska Ludus, Jakab Mendel Fráta jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Elgázolt a gyorsvonat egy utasokkal telt vasuti hajtányt. Bukarestből jelentik: Megrendítő vasuti szerencsétlenség történt az elmúlt éjjel a marașesti-teicui vasutvonalon. Nisu Dumitrescu focșanii vasuti mérnök és neje, Colfescuné bukaresti uriaszony és még két utas lakodalomról hazafelé igyekeztek. Hogy a vonatra ne sokáig várakozzanak, a mérnök egy hajtányt szerzett és azon indultak el. A hajtány teljes sebességgel haladt, amikor szembetalálkozott egy kanyarodónál a gyorsvonattal. Az összeütközést nem lehetett megakadályozni. A vonat Dumitrescu

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdöspatak, Kolozsvár-Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **נשך** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

mérnököt kettévágta, Colfescuné és az egyik munkást azonnal megölte, Dumitrescuné pedig súlyosan megsebesítette. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget Dumitrescu mérnök gondatlansága okozta, aki nem jelentette be az állomáson, hogy a hajtánnyal elindul.

A kolozsvári szépművészeti iskola növendékeinek kiállítása. Alig két éve, hogy a kolozsvári szépművészeti iskola Papp Sándor pompás igazgatása alatt megkezdte működését és máris figyelemreméltó eredményeket ért el, valóságos művészeti kulturát teremtett Kolozsváron. Egy csomó tehetséges művész-növendéknek ad ez az iskola fejlődési és érvényesülési lehetőséget, olyan kiváló erők vezetése mellett, mint Demian, Bogdan, Ciupe, Capidan, Ladea professzorok, akik egyenként is nagyraihivatott művészberek. Az idei növendéki kiállításon különösen a rajzok azok, amelyek megragadták figyelmünket. Az általában tehetséges munkák közül Pálffy Z., Crenian, Lakos Lilly, Papp Miklós, Munteanu, Dimitriu, Olga Branicea, Log Sára munkái emelkednek ki, erős formaérzékükkel és nemes precizitásukkal. Lakos Lilly nagyraihivatott tehetségnek látszik. Kudlász festményei megragadó erőletiséggel és színérezéssel vannak megfestve. Igen tehetséges Jacobe. Moly erős naturalista készséggel megfestett aktja megkapó. Sok invenció látszik Cemák képein. Nagy jövővel biztatnak Pattantus A. munkái, erős impresszionista színezésükkel, máris fejlett képességükkel. Marchini feltűnik naturalista látásával. Fuchs festményei nem mindennapi tehetséget árulnak el. Egy fiatal gyári munkás: Fr. Goll rajzai biztatóak. Papp János és Enghis rajzai szintén biztató készséggel vannak megcsinálva. A szobrásznövendékek közül Mihuliu kompozíciói kiforrott művészt revelálnak, aki telitve van erővel. Neumann Mária női feje tiszta, nemes formákban felfogott és kialakított munka. Igen tehetséges Todea, akinek aktján a mozdulat meglepő frissességgel van megörögzítve. Sajnos, a gazdag és bő anyagból a szemlélőnek nincs lehetősége minden értéket pontosan regisztrálni, bár bizonyos, hogy még sokan volna megemlítésre méltóak.

Az örök naptár. A zsidó naptárkészítők eddigi számitásai, csillagászati följegyzései és az ünnepek megállapításairól szóló ősi normák igénybevételével egy derék nagyváradi vendéglős, Weinberger Sámuel áttekinthető százegy évre szóló fali naptárt készített. Azonfelül egy másik nagyon elmes forgható kartonnal ellátott lapot, amely időtlen időközön mutatja a zsidó és keresztény naptárakat csálhatatlan összehasonlításban. A naptár készítője ötvenéves és több évet töltött Amerikában és Belgiumban. Az örök naptár elkészítésére a háboru ösztökélte. Azt akarta, hogy a távol jövőben is tudják meg késői ivadékok, milyen napra estek a világháboru nagy eseményei. Ez a szándék kikerlelte belőle később az örök naptár elkészítésének gondolatát, amit ime sikerrel meg is oldott.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től. Ivókura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javalva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbén hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. — Szobák még előjegyezhetők. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

Gramofon

Lepage-nál, Cluj. Lemezek és gépek nagy választékban. Kérjen jegyzéket.

קאנקורו

דיא ארטה. מוטערגעמינדע באראדול-מארע זוכט איינען בעסטערען שרייב. בעל תפילה בעל קורא ומורה. געהאלט לויט איבעראיינקאממען אונד איבליכע נעבענאיינקאממען. בעווערבער זאללען דיא בעשרייבונג איחרער כתבים פאמיליענעווישטאנד אונד ביהערגעס ווירקען איינענדען. רייזעשפענען ווערען נור דעם בערווענען ערווענט.

Schwartz Mór Borod, jud. Bihor.



Megnyilt

Marosujváron

a sósfürdő közvetlen közelében a Salamon-féle **ארט. ששך** étterem és szálloda ujjonnan átrendezve. Kényelmes, ruganyos ágyu szobák. Szolid árak és pontos kiszolgálás. Felvilágosítással szolgál Salamon Hermann — Uioara.

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.
 Kárpitos kellékek, zsinegek, kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
 Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

Szováta fürdőn

a mult évben megnyilt s kitünően bevált **ארטה. ששך** uri panzio a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már **június havában megnyilik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné**, főrabbiné, Diciosanmartin (Dicsősztmárton)



Közgazdaság

A pénzpiac helyzete az utódállamokban

Alfréd Heinsheimer a „Wiener Bankverein“ vezérigazgatója szerint Romániában a lej stabilizálatlansága akadályozza a külföldi kölcsönöket

(Bécs, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alfred Heinsheimer, a Wiener Bankverein vezérigazgatója érdekes tanulmányt közölt a napokban az utódállamok valutáris viszonyainak fejlődéséről és a jelenlegi pénzpiacok helyzetéről. A tanulmányban az ad különösképpen jelentőséget, hogy a nagy osztrák pénzintézet vezetője nemcsak mint gyakorlati pénzügyes, hanem mint elsőrangú teoretikus közgazdász is nevezetes és különféle tanulmányai-
val jövevet szerzett magának.

Heinsheimer megállapítja, hogy Románia kivételével 1926-ban már az összes utódállambeli pénzegységek stabilnak voltak mondhatók. Ausztria 1924, Magyarország pedig 1925-ben rendezte pénzügyi viszonyait új törvények életbeléptetésével, Csehszlovákia viszont már azelőtt olyan nivót biztosított valutája számára, melyet a mai napig is fentart. A dinár 1925 közepe táján érte el stabilizációját. Ebben az időben a lengyel zloti veszítette el aranyparitásának tekintélyes részét, melyet csak 1926 augusztusában tudott visszaszerezni és fix bázison máig is fentartani.

Ausztriában a pénzügyi viszonyok 1926-ban kezdtek normális jellegűt öltetni. A leszámítás lépésről-lépésre fejlődött a gazdasági és főleg ipari élet követelményeivel; a normális pénzforgalom felzárkózása, valamint a normális kamatviszonyok kialakulása egészséges és erőteltjes termelést tett lehetővé.

Csehszlovákiában a pénzpiac helyzetét lényegesen megkönnyítette az a tény, hogy az állami vállalatok teljes aktivitással dolgoztak és mindenkor aktívakat tudtak felmutatni. Az utóbbi években, ha olykor fel is merült bizonyos feszültség a pénzpiacra és a magánvállalatok körében nehézségek támadtak, annak a fejlődésnek és növekedésnek kell tulajdonítani, amely a csehszlovák ipar terén bekövetkezett.

Amikor az állam újabb pénzkibocsátással enyhített a pénzpiac feszültségén, rövid idő alatt 6 százalékosra szállott le a kamatláb. Ez a kibocsátás nem ingatta meg a cseh korona pozícióját, ellenkezőleg, olyan helyzetbe hozta a belföldi ipart, amely teljes versenyképességet biztosított számára és lehetővé tette a további investálásokat.

Magyarországon a külföldi kölcsönök egész sorozata idézett elő pénzügyi válságot. Nem csak az állam, hanem a városok és nagyobb ipari vállalatok

vettek igénybe investíciós célokra jövedelmező külföldi kölcsönöket. A nagy pénzügyi válság előnyösen ellensúlyozta a közönség széles rétegében megnyilvánuló érdeklődés a magyar részvények iránt, amivel elérte a magyar piac azt is, hogy az arany alapon kimutatott rentabilis vállalatok részvényei mindvégig megtarthatták paritásaikat.

Lengyelországban 1926-ban az angol bányászsztrájk következtében rendkívül módon fellendült a bányakonjunktúra. A beözönlő fontvaluta lehetővé tette a lengyel nemzeti bank számára a zloti paritásának biztosítását és leszámítási politikájának a belföldi ipar szempontjából előnyös megváltoztatását. Az így megindult normalizálást elősegítette még a külföldi érdeklődés a tőzsdén jegyzett értékek iránt, amelyeket nagy tételekben vásároltak. Az angol sztrájk konjunktúráját jól kihasználó lengyel gazdaság hosszú időre biztosítva van a kedvezőtlen befolyások ellen.

Jugoszláviában az elmúlt év folyamán nagyobb fokú pénzügyi válság keletkezett, ami főleg arra vezethető vissza, hogy 1926-ig a különböző ajánlatok ellenére sem az állam, sem pedig a vállalatok részéről nem vettek fel külföldi kölcsönt. A válság azonban nem okozott nagyobb megrázkódtatást és ez az év már a normalizálódás jegyében bontakozott ki.

Romániában a pénzpiac teljesen a Banca Nationala irányítása alatt áll. A bankjegykibocsátás elérte a megállapított végső határt és így a pénzpiac súlyos nehézségein csak külföldi kölcsön segíthet. A válsággal küzdő vállalatok igyekeznek direkt összeköttetést létesíteni a kölcsönt ajánló külföldi tőkecsoportokkal, a lej stabilizálatlanság miatt azonban legfennebb rövid lejáratú kölcsönök perpektíváját teszi lehetővé.

Bécs általános sztrájk előtt. Bécsből jelentik: Megirtuk már, hogy Bécsben sztrájkban állanak az építőipari munkások. Szociáldemokrata körökben ma hire járt, hogy amennyiben a munkaadók nem veszik vissza munkásikat és nem egyeznek bele a nyolcórás munkaidőbe, Bécs munkásai proklamálni fogják az általános sztrájkot. A pékek tovább sztrájkolnak, úgy, hogy a bécsi sütőmesterek és a fővárosi üzemek Budapestre hozták munkásokat, hogy Bécs ellátását biztosíthassák.

Tőzsde

A devizapiacra uralkodó eddigi élénkséget nagyfokú tüzetlenség váltotta fel.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 június 14 (Radór)								
	Köszvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New York
nyitás		zárlat							
Zürich	3310—3320	—	—	491	3290	11031	13678	649	1923 1/2
New York ..	171—17150	520	520	2554	171	57370	71090	3376 1/2	—
London	835—837	252550	252560	12405	828	278620	3452 1/2	16405	48568
Páris	675—685	203620	2036	—	669	2247 1/2	2784 3/4	13235	39162
Milano	950—960	2865	2875	141	943	3175	3936	187	553
Prága	508—510	1540	1540	—	506	169920	2106	—	296 1/4
Budapest ..	3000—3010	9065	9065	—	29 1/2	—	12386	58912	—
Belgrád	—	91350	91350	—	300	1008	124887	5940	176
Bukarest ..	—	308	307 1/2	1505	—	339	421 1/2	20	—
Varsó	—	5810	5810	—	19 1/2	6420	7942	37762	—
Bécs	2420—2430	7316	7316	—	2405	8070	—	474 3/4	—
Berlin	4080—4090	12320	12321	—	4050	13597	16843	79987	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 307 1/2, Páris 1505, Budapest 339, Bécs 42150, Prága 20.

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

UNICUM

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárak
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat, R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10. sz.

Több mint egymilliárd a csehszlovák külkereskedelem aktívuma. Prágából jelentik: Az állami statisztikai hivatal kimutatása szerint a májusi külkereskedelmi mérleg a következő számokat mutatja: a behozatal 1372 millióra, a kivitel 1517 millióra rugott. Ez év januárjától május végéig az összehozatal 6022 millió, az összkivitel 7291 millió korona volt. A májusi aktívum tehát 147 millió, az első öt hónap aktívuma pedig 1268 millió korona.

Kombinált vasuti jegyeket bocsátanak ki a nyári hónapokra. Bukarestből jelentik: A vasutügyi vezérigazgatóság június 20-iki kelettel egy újfajta vasuti jegyet léptet életbe. Az új jegyek legkevesebb ezerkilométeres vonalra válthatók a CFR vonalain úgy személy, mint gyorsvonatra és hatvanszázalékos tarifaredukciót élveznek. A vasutügyi vezérigazgatóság az új rendszert október végéig tartja fenn és ezzel a turista-kirándulások akarja megkönnyíteni. Az új jegyeket az összes nagyobb vasuti állomások fogják árusítani és 45 napig lesznek érvényben.

SPORT

A Sabaria Kolozsváron

A III. ker. TVE szomorú végakkorddal záruló, de egyébként teljes sikerű vendégzereplése után, csütörtökön a szombathelyi Sabaria profiegyüttesét látják vendégül a kolozsvári csapatok. A Sabaria a magyar futballbajnokságon a 3. helyet foglalta el, helyezése jobb tehát, mint a III. kerületieké és a csapatban két napos temesvári vendégzereplés után rándult át Kolozsvárra. Temesváron első nap a bírótól üldözve 1:2 arányban vereséget szenvedett a Sabaria, hétfőn azonban 3:3 arányban eldöntetlenül végzett. A csütörtök délutáni meccsen, amelyen ellenfelei a Haggibor és a KAC kombinált csapata lesz, a válogatott csapatban szereplő Weinhardt és Pesovnikkal megerősödve veszi fel a küzdelmet a Sabaria.

A két említett játékoson kívül Buresch és Blizenetz, az osztrák válogatott volt válogatottjai, Mészáros, Holzbauer, a magyar válogatott csapat többszörös reprezentatívjei egészítik ki az együttest, amely előreláthatólag teljes sikerrel fog Kolozsváron vendégzerepleni. A Haggibor és a KAC kombinált együttesét — helyes összetételben — feltétlenül méltó ellenfelek tartjuk és a mérkőzéstől igen érdekes küzdelmet várunk. A kombinált csapat valószínű összeállítása a következő lesz:

Szatmári—Wesel, Krieschoffer—Fazekas, Schultz, Sternberg—Fahn, Róth, Rakitovszky, Szaniszló, Reményi.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés a velet csak úgy továbbítunk ha portóbeli mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Wesselényi-uccában emeleten és földszinten irodának, műhelynek alkalmas 8 szoba egyenkint is kiadó. Cím a kiadóban.

Kitűnő karban tartott hatüléses Daimler luxusautó eladó. Farkas Ernő, bórkereskedő, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21. 2734

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Perfekt német gépirót keresünk. Radio Információs iroda, Str. Regina Maria 18.

Furuncu'ol

a legjobb szer mindennemű kelés ellen. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

Széchenyi-téren különbejárata szoba, esetleg kosztal, olesón kiadó. — Cím a kiadóban.

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cím a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

szoba

irodának vagy lakásnak azonnal kiadó. Értekezni Cal. Victoriei 22. csemegeüzlet

Hirdessen az Uj Keletben

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Ér. N. Sz. — — —

Egyes szám ára pártállamon és vidéken Bukarestben is

1927 június 16 Cs

A demokrácia

Mióta a kormány belpolitikai krízis, éri. A regátban és riadót fújt és a igyekszik felsorakozni Kolozsváron majdnem egy zászlóbontás pártok sűrűn próbálják

A liberálisok gyűlései után, ma a bizottsága tilt össze három gyűlésen ott azt a nagy különbséget a nagy gyűlésre párt nagygyűlése ember, aki a „szabadság” Erdély minden szót esztendő óta súlyos és dacoló zászló köztikai pártnak tágabban Erdély élő lel

Volt minisztere méltóságot betöltő a román falvak színpárt intellektuális hivatalos helyiségét és nagy termeiben, között várják a vezéregyéniséget, csak kitért ma is olyan töretlen az időponttól kezdve népnek élére állott.

Valahogy még nemzeti parasztpárt szokott politikai amely imponáló fel a választási kampány parasztpárt mögött, várakozás perceiben fel egymás között, pillanatnyi zavarba győzelemből hogyan a kihalásán, de megvalósításának jelent egy egyszerű kormányra kerülni meg az összes eddig és az egyes országok privilegizáló politikai demokráciát és igaz mindenkinek.

Van abban valami zeti parasztpárt próbáltatás után isban rendszer az, hogy val nemcsak a miniszter minden apparátusának kicserélik, ami azt kégesen tartottak zászlója mellett, hettak el arra a helyi tehetségük, vagy jogosan megillette gyarázza meg a nagynak természetrajza meg, hogy a párt a van, de mihelyt ellősszezsugorodik, metik pozíciójukat, mitelen-kelletlen, uszt kormány után.

Ez a válság minemzeti parasztpárt a nemzeti parasztpárt és csoportok, amely élet nehézségeiben párt testétől, de a